Nr. 18 (5) Katowice, dnia 31 maja 1933 Rok X.

GAZETA URZĘDOWA
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Administracja Gazety Urz. Woj. Śląskiego w Katowicach, gmach Urzędu Wojew. Śl. — Konto P. K. O. 304 121

Poz: Treść:

50. **Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego** w sprawie zakończenia roku szkolnego.

Okólniki Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publ.:

51. Nr. 41 z dnia 28 marca 1933 r. o zakupach zagranicznych.
52. Nr. 59 z dnia 9 maja 1933 r. o zwrocie opłat szkolnych.
53. w sprawie święta sadzenia drzew.
54. **Zarządzenie Ministerstwa Skarbu** z dnia 12 kwietnia 1933 r. w sprawie wykonania art. 4 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 239).
55. **Zarządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego** w sprawie przeszkolenia lekarzy w zakresie ratownictwa i obrony przeciwgazowej.
56. **Zarządzenie Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego** w sprawie mieszkań podlegających ochronie lokatorów.

Komunikaty:

57. w sprawie wakacyjnego kursu dla kandydatów na nauczycieli polskich zagranicą.
58. w sprawie Instytutu Administracyjno-Gospodarczego w Krakowie.
59. O wydawnictwach.
60. Konkursy.

Poz. 50.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

Nr. I. Pol. 1494/33. Warszawa, dnia 26 kwietnia 1933.

ZARZĄDZENIE
w sprawie zakończenia roku szkolnego.

W związku z przypadającem dnia 15 czerwca świętem Bożego Ciała przesuwam termin zakończenia bieżącego roku szkolnego **na dzień 14 czerwca 1933 r.**

Minister:
(—) **J. Jędrzejewicz.**

51.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

OKÓLNIK Nr. 41
z dnia 28 marca 1933 r. (I. Org-1412/12/33)
o zakupach zagranicznych.

I. Zakupy.

1. Nawiązując do okólnika Nr. 103 z dnia 17-go czerwca 1932 r. (I. Org.-1412/2/32) o zakupach zagranicznych, zawierającego uchwałę Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 19 marca 1932 r., oraz instrukcję ogólną w sprawie zakupów zagranicznych zawiadamiam, że:

a) na podstawie § 3 powyższej instrukcji ogólnej o zakupach zagranicznych p. Minister Przemysłu i Handlu decyzją z dnia 30 lipca 1932 r. Nr. PW-I-9/160. ustalił, iż pomoce i środki naukowe pochodzenia zagranicznego, o których mowa w § 1, ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 22 lutego 1932 r. o postępowaniu celnem (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 105), nie podlegają przepisom wspomnianej instrukcji.

b) w myśl § 4 instrukcji p. Minister Przemysłu i Handlu we wskazanej wyżej decyzji orzekł, iż pomoce i środki naukowe, wyrabiane w całości lub w części z surowców lub półfabrykatów pochodzenia zagranicznego. mogą być uważane za przedmioty pochodzenia krajowego.

W związku z tem na zakup pomocy i środków naukowych pochodzenia zagranicznego, wymienionych w § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 22 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 105), nie jest wymagane zezwolenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

2. Przed uskutecznieniem zakupu, pomocy i środków naukowych pochodzenia zagranicznego należy zwrócić uwagę na następujące okoliczności:

a) czy odnośne przedmioty nie są wytwarzane w kraju, co stwierdzić należy w Izbie Przemysłowo-Handlowej, właściwej dla danego okręgu; wykaz Izb, ich siedziby i okręgi, są podane w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945) i z dnia 13 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 440). Nadto na terenie Województwa Śląskiego są czynne dwie Izby Przemysłowe: w Bielsku i w Katowicach,

b) czy są one istotnie niezbędne do nauki szkolnej,

c) czy zakup przedmiotu pochodzenia zagranicznego nie będzie wymagał w przyszłości dalszych zakupów poza krajem (np. zakupu nowych części aparatu w razie uszkodzenia go, zużywających się części dodatkowych i t. d.).

3. Dyrekcje i kierownictwa szkół, podległych władzom szkolnym II instancji, winny dokonywać zakupu pomocy i środków naukowych pochodzenia zagranicznego za uprzednią zgodą tych władz. W razie dokonania takiego zakupu bez uprzedniej zgody władzy szkolnej II instancji — należy odmawiać wydania zaświadczenia, stanowiącego podstawę do zwolnienia

od cła (§ 1, ust. 2, lit. d), rozporządzenia z dnia 22 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 105).

4. Ponieważ wśród zakupywanych przez dyrekcje i kierownictwa szkół przedmiotów pochodzenia zagranicznego, poważną pozycję stanowią mikroskopy, zaznaczam, że wobec istnienia wytwórczości krajowej w tym zakresie wystarczającej na potrzeby szkół średnich (Polskie Zakłady Optyczne, S. A. w Warszawie, ul. Grochowska 35), winny władze szkolne II instancji poinformować o tem podległe im szkoły i zasadniczo nie udzielać zezwoleń na zakup, oraz zaświadczeń wymaganych przy zwalnianiu od cła mikroskopów pochodzenia zagranicznego.

Z tych samych względów nie należy zezwalać na zakup aparatów radjowych pochodzenia zagranicznego, gdyż produkcja krajowa jest zupełnie wystarczająca dla potrzeb szkolnych co do jakości wytwarzanych aparatów.

Należy również poinformować podległe szkoły, że Chemiczny Instytut Badawczy uruchomił przez swój Oddział p. n. „Centrala Dostaw Aparatury dla Laboratorjów i Przemysłu“ — produkcję preparatów galwanotechnicznych, mogących w zupełności zastąpić preparaty pochodzenia zagranicznego. W związku z tem należy używać preparatów galwanotechnicznych wyłącznie pochodzenia krajowego i przy dokonywaniu zamówień zobowiązywać dostawców do stosowania ich przy wykonywaniu zamówienia w myśl § 5 powołanej na początku instrukcji ogólnej w sprawie zakupów zagranicznych.

II. Przywóz.

1. Pozwolenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu na przywóz jest potrzebne tylko w wypadkach sprowadzania przedmiotów zakazanych do przywozu rozporządzeniem z dnia 10 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 113).

Pisma o pozwolenie na przywóz przedmiotów zakazanych do przywozu należy bezpośrednio kierować do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Departament Handlowy, wskazując dokładną nazwę towaru (przedmiotu), jego wagę, wartość, kraj z którego pochodzi, oraz urząd celny, który ma dokonać odprawy celnej.

2. O ile chodzi o przedmioty zakazane do przywozu rozporządzeniem z dnia 21 grudnia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 865), prolongowanem rozporządzeniem z dnia 19 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz 955), w myśl lit. f. § 4, rozporządzenia z 21 grudnia 1931 r. zwolnienie od cła na mocy rozporządzenia o taryfie celnej zwalnia jednocześnie od obowiązku uzyskiwania pozwolenia na przywóz.

3. Jeżeli chodzi o zwolnienie od cła maszyn i narzędzi rzemieślniczych, sprowadzanych przez szkoły zawodowe, to w myśl lit. d. p. 2 rozp. z dnia 22 lutego 1932 r. (Dz. U. Nr. 17, poz. 105), pozwolenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu nie jest potrzebne, natomiast Kuratorja Okręgów Szkolnych mogą wydawać szkołom zaświadczenia na przywóz tylko po uprzedniem porozumieniu się z Ministerstwem Przemysłu i Handlu. Pisma w tej sprawie winny Kuratorja Okręgów Szkolnych kierować do Ministerstwa Przemysłu i Handlu bezpośrednio.

III. Opłaty celne.

1. W myśl § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 marca 1930 r. o postępowaniu celnem (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 276) zwolnień od cła udzielają urzędy celne I klasy (wykaz urzędów celnych w Monitorze Polskim z dnia 29 sierpnia 1930 r. Nr. 199, poz. 283) we własnym zakresie na podstawie zaświadczeń władz, wymienionych w § 10, pkt. 7, tegoż rozporządzenia, w brzmieniu nadanem mu rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 22 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 105).

2. O zwolnienie od cła pomocy i środków naukowych należy zwracać się bezpośrednio do urzędu celnego, w którym ma być dokonana odprawa, przedkładając wymagane zaświadczenia władz szkolnych, a w przypadkach, gdy chodzi o przedmioty zabronione do przywozu rozporządzeniem z dnia 10 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 113) — również zezwolenie na przywóz, wydane przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

3. Spis korzystających ze zwolnienia od cła instytucyj naukowych i zakładów naukowo-badawczych, o których mowa w § 1 ust. 2 lit. c, rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 22 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 105), został ogłoszony w Monitorze Polskim z dnia 10 czerwca 1932 r. Nr. 131, poz. 162) i z dnia 20 stycznia 1933 r. Nr. 16, poz. 21 (uzupełnienie).

4. W zaświadczeniach na zwolnienie od cła, wystawianych przez te instytucje naukowe i zakłady naukowo-badawcze, oraz przez wyższe zakłady naukowe, winna być wyraźnie wymieniona urzędowa nazwa instytucji naukowej względnie zakładu naukowo-badawczego lub wyższego zakładu naukowego (a nie nazwy poszczególnych laboratorjów, pracowni i t. p.), gdyż urzędy celne nie posiadają dostatecznych informacyj, jakie laboratorja, względnie pracownie, wchodzą w skład wyższych zakładów naukowych, oraz instytucyj naukowych, które według wyżej podanego rozporządzenia Ministra Skarbu są uprawnione do korzystania ze zwolnienia od cła.

Podsekretarz Stanu:
(—) **K. Pieracki.**

52.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Warszawa.

OKÓLNIK Nr. 59
z dnia 9 maja 1933 r., (BP-6009/33)
o zwrocie opłat szkolnych.

Na skutek okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1933 r., Nr. 59-13/34 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządza, aby w związku z nowem ustaleniem terminu zakończenia nauki w szkołach, opłaty szkolne za miesiąc czerwiec 1933 r. były zwracane za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, uczęszczające do prywatnych szkół średnich, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych, tylko w połowie ustalonej wysokości tj. za czas faktycznej nauki w szkołach w tym miesiącu.

Szef Biura Personalnego
(—) **J. T. Lipka.**

53.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.

Do wszystkich Władz, Urzędów i Szkół Państwowych, podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

w sprawie święta sadzenia drzew.

Dnia 7 października 1921 r. Sejm Ustawodawczy uchwalił dwie rezolucje treści następującej:

„Wzywa się Rząd, aby wprowadził obowiązkowo w szkołach święto sadzenia drzew na wiosnę i w jesieni", oraz

„Wzywa się Rząd, a szczególnie Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych do bezpłatnego dostarczania, w miarę możności, z lasów i szkółek państwowych, sadzonek i palików do obsadzania dróg". Ustępy 1—5 art. 18. Ustawy z dnia 7 października 1921 r. (Dz. Ust. z dnia 12 listopada 1921 r. Nr. 89, poz. 656) o przepisach porządkowych na drogach publicznych, brzmią:

„Wzdłuż wszystkich dróg publicznych, państwowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, wszędzie gdzie tylko warunki miejscowe na to pozwalają, należy posadzić i utrzymywać rzędy drzew, o ile można, owocowych, lub żywopłoty.

Sadzenie, utrzymywanie i użytkowanie drzew przydrożnych należy do zarządów drogowych.

W razie zaniedbania powyższego obowiązku przez zarządy drogowe wyższe instancje samorządowe, względnie województwa (art. 3) mogą zarządzić obsadzenie dróg drzewami na koszt niedbałych zarządów drogowych.

Zarządy drogowe sadzą drzewa bądź na koronie drogi, bądź za rowami, na pasach gruntu, stanowiących własność drogi, lub pozostawionych przez właścicieli przydrożnych gruntów, wolnemi od uprawy, w myśl art. 11 niniejszej ustawy.

Na drogach gminnych, na których powiatowy związek samorządowy nie ustanowił tego pasa (art. 11 ust. 2), obsadzanie dróg za rowami jest obowiązkiem właścicieli gruntów przydrożnych, którzy posadzone drzewa utrzymują i użytkują.

Według ustępu 1—3 art. 11 tejże ustawy, właściciele gruntów, przyległych do dróg, winni pozostawić bezpłatnie w celu sadzenia drzew przydrożnych, wolne od uprawy pasy gruntów, szerokości 75 cm. od zewnętrznego brzegu rowu, lub stopy nasypu, o czem orzeka samorząd wojewódzki, względnie wojewoda dla dróg wojewódzkich i powiatowych a powiatowy związek samorządowy dla dróg gminnych.

Powołując się na okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30. I. 1922 r. Nr. 807/I. (Dz. Urz. Nr. 13/82, poz. 127), polecam pp. Kuratorom i Inspektorom zdanie do dnia 15-go września b. r. sprawozdania, co do tej pory zrobiono w celu zaprowadzenia święta sadzenia drzew przez młodzież szkolną we wszystkich publicznych szkołach powszechnych, oraz polecam opiekę nad organizacją tego święta na przyszłość.

Polecam PP. Kuratorom i Inspektorom dopilnowanie wykonania poprzedniego i niniejszego okólnika, a w tym celu kierownicy (czki) szkół powszechnych corocznie składać będą treściwe sprawozdanie o przebiegu święta i wynikach sadzenia tegorocznego i poprzednich, Inspektorom szkolnym, którzy ze swego okręgu inspekcyjnego złożą sprawozdanie Kuratorowi Okręgu Szkolnego.

PP. Kuratorowie do 1 lutego każdego roku prześlą Ministerstwu sprawozdanie ze swego okręgu, przedstawiając Inspektorów i Kierowników (czki) szkół, którzy się specjalnie wyróżnili w gorliwem urządzaniu święta sadzenia drzew.

Przy wykonaniu niniejszego okólnika polecam kierować się następującemi wskazaniami:

1. Inicjatywę urządzania świąt sadzenia drzew powinni dawać z reguły kierownicy (czki) szkół powszechnych. W miastach, będących siedzibą Inspektorów Szkolnych, Inspektorowie, po porozumieniu z właściwemi władzami i czynnikami społecznemi, dają inicjatywę w urządzaniu święta dla wszystkich szkół, po uprzedniej aprobacie planu święta przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

2. Ponieważ na urządzenie tego święta nie będą asygnowane specjalne kredyty, kierownicy szkół muszą (z pomocą wszystkich nauczycieli) urządzić to święto w porozumieniu z miejscowemi władzami państwowemi (starostwem, zarządem drogowym, zarządem dóbr i lasów państwowych), samorządowemi (sejmikami powiatowemi, zarządem gminnym, magistratem), oraz czynnikami społecznemi (towarzystwami i kółkami rolniczemi i ogrodniczemi, miejscowym proboszczem, okolicznem ziemiaństwem, działaczami społecznemi i t. p.)

Inspektorowie i kierownicy szkół winni się starać wykazać powyższym czynnikom całą wagę społeczną święta sadzenia drzew i wyniki, osiągnięte w państwach na zachodzie. W razie niemożliwości uzyskania sadzonek i palików od zarządu dóbr i lasów państwowych, lub od zarządu drogowego, należy pobudzić ofiarność okolicznego ziemiaństwa i właścicieli ogrodów, stowarzyszeń rolniczych i ogrodniczych oraz rodziców dziatwy biorącej udział w uroczystości. Na pokrycie kosztów sprowadzenia drzewek można ogłosić składkę dobrowolną rodziców dzieci.

3. Gdyby wszystkim szkołom nie udało się dostać odpowiedniej ilości drzewek dla wszystkich dzieci, święto sadzenia drzew należy urządzić obowiązkowo dla części starszych dzieci w stosunku do ilości uzyskanych sadzonek. Przy następnych świętach sadzenia drzew należy starać się o to, by każde dziecko brało w niem czynny udział podczas swego pobytu w szkole.

4. Każde dziecko opiekuje się jednem drzewkiem, i rzecza kierowników szkół i nauczycieli jest objaśnić i wpoić w młodzież poczucie wagi, obowiązku i piękna tej opieki ze względu na ukochanie przyrody, a nadewszystko swej ziemi rodzinnej, jej piękna i pożytku.

5. Kierownicy szkół w porozumieniu z miejscowym zarządem drogowym, lub gminą (magistratem), względnie z miejscowym proboszczem wybiorą miejsce odpowiednie do obsadzenia (drogi, ogrody szkolne i publiczne, cmentarze i t. p.) i gatunki drzew, mające się zasadzić, oraz porozumieją się z miejscowym proboszczem, co do ogłoszenia daty i miejsca święta oraz o poświęcenie drzewek.

6. Święto drzew winno być połączone, o ile możności, z zabawą dla dzieci, a do współudziału w jej zorganizowaniu należy zaprosić miejscowe czynniki społeczne i okoliczną ludność.

7. Święto sadzenia drzew odbywać się winno między 1-go kwietnia a 3 maja każdego roku. Szczególnie wskazanym jest okres Wielkiej Nocy, jeżeli już jest dostatecznie ciepło, oraz dzień 3 maja, gdyż można tę uroczystość połączyć ze świętem narodowem. W jesieni można uroczystość urządzić między 25 września, a 25 października każdego roku. Dzień ten wolny będzie od nauki.

8. Szczegółowe wskazówki zawiera załącznik do Nr. 14 Dz. Urz.

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1923 r. (L. 5455/III).

Kierownik
Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.:
(—) J. Mikułowski-Pomorski.

ZAŁĄCZNIK

do okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 kwietnia 1923 r. w sprawie „Święta sadzenia drzew".

Wskazówki techniczne.

Miejscami publicznemi, najodpowiedniejszemi do sadzenia, są przedewszystkiem drogi, następnie cmentarze kościelne i grzebalne oraz ogrody i nakoniec nieużytki. Przy drodze sadzimy drzewka za rowem, a jeżeli to niemożliwe, wtedy układamy przy każdem drzewku, od strony drogi, duży kamień, który następnie pobielamy. Kamień nie powinien się dotykać drzewka. W okolicach, gdzie niema kamieni, w celu zabezpieczenia drzewka, kopiemy od strony drogi zagłębienie, które zarazem zbiera wodę deszczową, a ziemię z niego usypujemy obok w kopczyk. Palik dla ochrony drzewka od koni i pługów, obrabiających pole, powinien być wbity od strony pola. Na pastwiskach i wygonach ochraniamy drzewko (w tym wypadku powinno ono mieć wysokość przynajmniej dwóch metrów) trzema palikami, które przeplecione wikliną, tworzą oplotkę, zabezpieczającą roślinę przed objedzeniem przez inwentarz, podobnym środkiem ochronnym jest również obwiązanie drzewka gałęziami tarniny.

Przed sadzeniem drzew wzdłuż drogi, należy niepotrzebnie wijące się i krzywe drogi uregulować i o ile możności sprostować. Celem zasadzenia drzew w równych rzędach, miejsca na doły oznaczać należy palikami, zabitemi w równych odstępach od siebie.

Drzewka powinny być sadzone naprzeciwko siebie, po dwóch stronach drogi, w kwadrat, nie bliżej jednak siebie, jak ośm metrów, by nie zacieniały zbytnio pola. Przy drogach węższych, jak ośm metrów, sadzić należy drzewka „w mijanego" t. j. w środku przestrzeni, między drzewkami, z drugiej strony drogi. W okolicach błotnistych sadzić trzeba drzewa przy drodze tylko jednym rzędem, od strony północnej, lub wschodniej.

Doły pod drzewka należy kopać starannie, okrągło, a przy rowach-półkolisto, o głębokości i szerokości w ziemiach cięższych 60 na 60 centymetrów, a w ziemiach lżejszych — 90 na 90 cm. Nad dołem przygotować należy ziemię do zasypania sadzonego drzewka. Powinna ona być rozpulchniona, wolna od kamieni, perzu i użyźniona kompostem, szlamem odleżałym, lub w jego braku, wierzchnią warstwą ziemi z sąsiedniego pola i podskrobkami z przydrożków i rowów. Dołek zasypujemy tą ziemią tyle tylko, by się zmieściły korzenie drzewka, i twardo udeptujemy. Paliki, po zaostrzeniu ich na grubszym końcu i przybiciu nad samem zaostrzeniem poprzeczki dla utrudnienia wyciągnięcia ich z ziemi, wbić należy w dno na 30 cm. głęboko, w odległości 10 cm. od środka dołu, w stronę pola. Dobrze jest palik opalić w miejscu, gdzie ma wystawać z ziemi, gdyż tutaj najprędzej się psuć zaczyna. Palik powinien być gruby u dołu na 3 palce, okorowany i równy, bez kantów, szczególnie na ucięciu wierzchołka, tak długi, jak pień drzewka, jednak paliki krótsze też mogą być z korzyścią użyte.

Drzewka na obsadzenie określonej przestrzeni wybieramy jednego gatunku. Niekiedy bierzemy dwa gatunki, ale sadzimy je na każdej stronie drogi naprzemian. Przy sadzeniu „w mijanego" wybieramy 2/3 drzewek jednego gatunku (x), a 1/3 — drugiego gatunku (o) i sadzimy naprzemian, jak wzór:

x x o x x o

X O X X O X X

Ponieważ posiadamy w kraju mało sadzonek, hodowanych specjalnie dla obsadzania dróg, trzeba narazie brać ze szkółek rządowych leśnych, dworskich i innych, sadzonki drzew uszlachetnionych, jakie na miejscu się znajdą, a nawet piękniejszych dzikich. Należy starać się o zakładanie przy szkołach wiejskich, parafjach, gminach i na gruntach prywatnych specjalnych szkółek drzew przydrożnych.

Grunta mokre i zimne powinny być obsadzone na wiosnę, lżejsze i suchsze — na jesieni. Porę na sadzenie należy wybierać ciepłą i pogodną, a więc na wiosnę w kwietniu, w jesieni, w październiku. Gatunki drzew powinno się wybierać jaknajwięcej pożyteczne i odporne. Akacje, brzosty, brzozy, dęby, orzechy, morwy, drzewa owocowe i iglaste powinno się sadzić tylko na wiosnę. Na glinach cięższych sadzimy: dęby, wiązy, brzosty, jesiony, jawory, jodły; z owocowych: jabłka cytrynówki, kuzynki, panieńskie, gruszki muszkatułki i cukrówki (jako najlepsze do suszenia) oraz śliwki węgierki. Na glinach lżejszych: lipy, topole, graby, morwy, dęby amerykańskie i jarzębina, gruszki lipcówki, witarnie, bery ulmskie, dobre szare, jabłka antonówki, kaselskie i apisówki, śliwki węgierki i mirabelki złote oraz czereśnie. Na ziemiach piaszczystych: akacje, topole, brzozy, dęby amerykańskie i sosny, czereśnie i wiśnie. Na wydmuchach: wierzbę kaspijską, brzozę akację i sosnę Banksiana. Na gruntach mokrych: świerk, wierzbę, jesion, osikę i olchę. Na błotach: olchę czarną.

Po zwiezieniu wybranych sadzonek, należy je zaraz przestronnie, w postawie stojącej zadołować, a przed sadzeniem przyciąć korzenie tylko o tyle, by wygładzić korzonki, poszarpane przy wykopywaniu drzewek ze szkółki. Ciąć należy ostrym nożem w kierunku poziomym, by ucięcią płaską stroną opierały się o dno dołu. Po obcięciu, trzeba umoczyć korzenie w wodzie, by ułatwić przyleganie do nich ziemi. Gałęzie drzewek przycinamy tylko na wiosnę, nawet gdy sadzenie odbywa się w jesieni, nie więcej, jak 1/4 zeszłorocznego przyrostu, przycinamy tem więcej, im mniej przycięte były korzenie.

Przy sadzeniu kładziemy zapasowy palik, lub łatę na poprzek dołka, a dziecko trzyma swoje drzewko koło wbitego palika, od strony drogi, i tak wysoko, by szyjka korzenia znajdowała się na wysokości w po-

przek położonego palika. Korzenie w dole należy starannie rozłożyć płasko na wszystkie strony. Reszta młodzieży każdej partji zasypuje lekko drzewko ziemią sypką i bez brył. Miejsca puste między korzeniami należy dopchać ręką, nie pociągając drzewka do góry i nie potrząsając nim. Po zasypaniu dołka, jeśli sadzimy na wiosnę, należy drzewko obficie podlać i po wsiąknięciu wody, twardo ziemię udeptać, lecz nie przy samym pieńku, a w odległości 15 cm. od niego. Po udeptaniu, trzeba ziemi dosypać, dołek zrównać i w promieniu 40 cm. od pieńka rozgarnąć dokoła zagłębienie w kształcie miski dla zatrzymywania wody. Podczas bardzo suchej wiosny i lata podlewać należy nawet kilka razy w odstępach dwutygodniowych. Podlewa się o ile możności pod wieczór, spulchniwszy przed podlaniem ziemię w misce, po wsiąknięciu wody, ziemię przydeptujemy i pokrywamy liśćmi, mchem, lub pulchną ziemią, w celu zmniejszenia parowania. Jeśli sadzimy w jesieni, zamiast miski, usypujemy wkrąg pieńka kopczyk ziemi wysokości 30 cm., zabezpieczający drzewka od zbytnej wilgoci i zmarznięcia, a na wiosnę kopczyk, rozgarniamy w miskę.

Przy wiązaniu drzewek do palików, trzeba pamiętać, że ziemia a szczególnie glina obsiada się dosyć znacznie, i dlatego w pierwszych tygodniach po zasadzeniu należy wiązać drzewka bardzo luźno. Im bardziej gliniasta gleba i im głębszy dół, tem głębiej drzewko się zapada. Drzewko przywiązuje się plecionem powrósełkiem słomianem, lub łoziną, obwiązując najpierw silnie i ściśle palik, a następnie drzewko lżej, tak, by między witką a drzewko wchodził z łatwością duży palec. Drzewko przywiązuje się w dwuch miejscach, raz pod koroną, względnie na końcu palika, i drugi raz o 50 cm. niżej. Drzewka krzywe przywiązywać należy nadto w miejscach skrzywienia.

Całą dalszą opiekę po zasadzeniu powinno uskuteczniać to dziecko, które drzewko posadziło, a dla zainteresowania małego opiekuna należy drzewko naznaczyć farbą jego literami.

Nawiązując do okólników swoich z dnia 30 stycznia 1922 Nr. 807/I/Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 16 kwietnia 1922 r. Nr. 13, poz. 127) oraz z dnia 17 kwietnia 1923 r. Nr. 5455/III (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 15 sierpnia 1923 r. Nr. 14, poz. 129) w sprawie święta sadzenia drzew, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na skutek inicjatywy czasopisma „Echa Leśne" i prośby Związku Zawodowego Leśników Rzeczypospolitej Polskiej — poleca uwzględnić w bieżącym roku szkolnym w organizacji święta sadzenia drzew w sposób wydatny sprawę uświadomienia młodzieży szkolnej niespożytych wartości lasu i jego znaczenia dla ogólno-państwowej kultury, oraz pouczenia młodzieży o konieczności szanowania i ochraniania lasów.

Organizacja tego święta w ogólnych zarysach winna być utrzymana w ramach, wskazanych w przytoczonych okólnikach, z jak najszerszem wykorzystaniem współdziałania leśników państwowych i prywatnych, których współpracę Związek Leśników zapewnił.

54.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. I. 19025/Em/33. Warszawa, dn. 12 kwietnia 1933.

W sprawie wykonania art. 4 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239)

Do

Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Biura Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw w/m.

W celu wykonania art. 4 ustawy z 18 marca 1932 roku (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 239) oraz ustalenia jednolitego trybu postępowania przy wydawaniu określonych tam orzeczeń Ministerstwo Skarbu zarządza, co następuje:

CZĘŚĆ I.

Par. 1.

Kto jest obowiązany do zgłaszania.

Do zgłaszania swych praw emerytalnych z tytułu służby w państwach zaborczych są obowiązani wszyscy stali i prowizoryczni funkcjonarjusze państwowi oraz zawodowi wojskowi, którzy przed wstąpieniem na służbę w Państwie Polskiem pełnili w państwach zaborczych służbę, podlegającą zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl art. 81 i 84 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. poz. 380) i pozostawali w służbie w dniu 1 kwietnia 1932 r. t. j. w dniu wejścia w życie pomienionej ustawy z 18 marca 1932 r. bądź też zostali do niej przyjęci po dniu 1 kwietnia 1932 r., ale przed dniem 1 stycznia 1934 r.

Obowiązek zgłoszenia ciąży również na funkcjonarjuszach państwowych, zawieszonych w służbie oraz pozostających w stanie nieczynnym (rozporządzalności) lub na urlopie bezpłatnym.

Obowiązek zgłoszenia praw dotyczy funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, ubiegających się o doliczenie służby, wspomnianej w ustępie pierwszym, bez względu na to, czy służbę tę zgłaszali już kiedykolwiek, czy to w szczególności przy sposobności ustalenia dodatku za wysługę lat na zasadzie ustaw uposażeniowych z 13 lipca 1920 r. lub na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r., czy też przy sposobności wypełniania arkuszy spisowych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 4 listopada 1932 r., czy wreszcie ubiegając się w swoim czasie o ustalenie wysługi emerytalnej w czasie czynnej służby państwowej.

Funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy pełnili służbę w państwach zaborczych, nie zwalnia od obowiązku zgłoszenia tej służby okoliczność, że jest ona odnotowana w wykazie służbowym, a odpowiednie dokumenty znajdują się w aktach osobowych, gdyż sam fakt posiadania przez władzę dokumentów czy ich odpisów, stwierdzających służbę funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego w państwie zaborczem, nie czyni zadość wymaganiom art. 4 ustawy z 18 marca 1932 r., artykuł ten bowiem wymaga kategorycznie zgłoszenia praw, posiadanie zaś dokumentów może tylko uwalniać interesowaną osobę od obowiązku ponownego przedkładania dowodów, ale samo przez się nie stanowi zgłoszenia.

Par. 2.

Kto nie jest obowiązany do zgłaszania.

Nie tracą swych praw z tytułu służby w państwach zaborczych, mimo niezgłoszenia tych praw osoby, z któremi stosunek służbowy został lub zostanie rozwiązany przed 1 stycznia 1934 r.

Również nie są obowiązane do zgłaszania swych praw z tytułu służby w państwach zaborczych osoby, z któremi przed dniem 1 kwietnia 1932 r. rozwiązano stosunek służbowy, a następnie przyjęto je ponownie do służby (reaktywowano), jeżeli przy poprzedniem rozwiązaniu stosunku służbowego przyznano im zaopatrzenie emerytalne, zaliczając do wysługi służbę zaborczą.

Par. 3.

Co winno zawierać zgłoszenie.

W zgłoszeniu należy podać: w jakiem państwie zaborczem, w jakich działach służby i urzędach i na jakich stanowiskach była pełniona zgłoszona służba, oraz na jakich dokumentach opiera się zgłoszenie; w zgłoszeniu należy również wskazać dokładne daty rozpoczęcia i ukończenia danej służby. Zgłoszenia nie odpowiadające tym warunkom nie będą rozpatrywane.

Prawa emerytalne z tytułu służby w państwach zaborczych będą rozpatrywane tylko w zakresie zgłoszenia, niezgłoszenie przeto jakiegoś okresu służby uniemożliwi następnie zaliczenie go do wysługi emerytalnej, nawet gdyby okres ten był odnotowany w wykazie służbowym i udowodniony znajdującemi się w aktach lub złożonemi przy zgłoszeniu dokumentami.

Par. 4.

Udowodnianie zgłaszanych praw.

Wraz ze zgłoszeniem winno nastąpić udowodnienie praw z tytułu służby w państwach zaborczych przez złożenie oryginalnych dokumentów, lub ich urzędowych odpisów, stwierdzających daną służbę, w razie braku zaś tych dokumentów — przez złożenie pisemnego zeznania co najmniej dwóch wiarogodnych świadków, którzy ze zgłaszającym pozostawali równocześnie na służbie w tym samym urzędzie lub oddziale; własnoręczność podpisów świadków powinna być urzędowo potwierdzona.

Jeżeli natomiast potrzebne dowody zgłaszanej służby znajdują się już w aktach osobowych, wystarczy powołać się na nie.

Par. 5.

W jakim terminie należy zgłaszać swe prawa i składać dokumenty.

Zgłoszenie praw winno nastąpić w nieprzekraczalnym terminie przed dniem 1 stycznia 1934 r. Po tym dniu nie będą również przyjmowane żadne dodatkowe ani uzupełniające zgłoszenia. Nie zgłoszenie w tym terminie powoduje bezwzględnie utratę prawa do zaliczenia służby zaborczej do wysługi emerytalnej.

Udokumentowanie zgłoszenia winno nastąpić w zasadzie również przed dniem 1 stycznia 1934 r. Przekroczenie jednak tego terminu może być wyjątkowo uwzględnione, jeżeli samo zgłoszenie praw zostało dokonane przed dniem 1 stycznia 1934 r. a opóźnienie w złożeniu dokumentów zostało wywołane okolicznościami niezależnemi od woli zgłaszającego. W żadnym jednak przypadku dokumenty nie mogą być składane po dniu 31 grudnia 1935 r.

Par. 6.

Dokąd należy wnosić zgłoszenia.

Zgłoszenia wraz z dokumentami należy wnosić do swych bezpośrednich władz przełożonych.

CZĘŚĆ II.

Par. 7.

Tryb postępowania władz skarbowych.

W myśl art. 10 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. i art. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 października 1932 r. (Dz. U. R. P. poz. 735) orzecznictwo w sprawach emerytalnych funkcjonarjuszów cywilnych wszystkich działów administracji państwowej należy od dnia 1 listopada 1932 r. do wyłącznej kompetencji władz skarbowych. Orzecznictwo w sprawach emerytalnych zawodowych wojskowych pozostaje nadal w kompetencji władz wojskowych w porozumieniu jednak z właściwemi władzami skarbowemi.

W związku z tem ustala się następująco kompetencję władz skarbowych w zakresie wydawania orzeczeń, przewidzianych w pomienionym art. 4 ustawy z dnia 18 marca 1932 r.:

a) Ministerstwo Skarbu wydaje w przedmiocie praw emerytalnych zaborczych wszystkim funkcjonarjuszom cywilnym, zatrudnionym etatowo we władzach naczelnych i centralnych, sędziom i prokuratorom Sądu Najwyższego, sędziom Najwyższego Trybunału Administracyjnego oraz wszystkim funkcjonarjuszom państwowym IV st. sł. i wyższych, niezatrudnionych we władzach naczelnych i centralnych.

b) Izba Skarbowa I we Lwowie wydaje orzeczenia funkcjonarjuszom V st. sł. i niższych stopni oraz pozostałym sędziom i prokuratorom, zatrudnionym we władzach i urzędach na terenie dzielnicy Małopolskiej.

c) Izba Skarbowa w Poznaniu wydaje orzeczenia funkcjonarjuszom V st. sł. i niższych stopni oraz pozostałym sędziom i prokuratorom, zatrudnionym we władzach i urzędach na terenie dzielnic Wielkopolskiej i Pomorskiej.

d) Śląski Urząd Wojewódzki (Wydział Skarbowy) w Katowicach wydaje orzeczenia funkcjonarjuszom V st. sł. i niższych stopni oraz pozostałym sędziom i prokuratorom, zatrudnionym we władzach i urzędach na terenie dzielnicy śląskiej, wreszcie

e) Izba Skarbowa Grodzka w Warszawie wydaje orzeczenia funkcjonarjuszom państwowym V st. sł., i niższych stopni oraz pozostałych sędziów i prokuratorów, zatrudnionym we władzach i urzędach na terenie pozostałych dzielnic Polski.

Funkcjonarjuszom, delegowanym czasowo do służby w innych władzach, sądach i urzędach wydają orzeczenia te władze skarbowe, któreby były właściwe w przypadku, gdyby delegacja nie miała miejsca.

W stosunku do zawodowych wojskowych orzeczenia wydają:

Oficerom: Ministerstwo Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, a

Szeregowym: właściwy Dowódca Okręgu Korpusu w porozumieniu z właściwą władzą skarbową II instancji.

Par. 8.

Postępowanie wstępne.

Zarządza się następujący tryb wnoszenia zgłoszeń przez funkcjonarjuszów cywilnych oraz postępowania przy rozpatrywaniu tych zgłoszeń przez władze:

Władza, do której zgodnie z par. 6 interesowana osoba wniesie zgłoszenie, winna odnotować na niem dokładną datę wniesienia, gdyż data ta w myśl par 5 będzie m. i. decydować o skuteczności zgłoszenia.

Następnie o ile władzą tą jest władza I instancji, przesyła ona zgłoszenie wraz z dokumentami, dołączonemi do zgłoszenia lub znajdującemi się w aktach, do swej władzy przełożonej, t. j. władzy resortowej II instancji. Ta zaś ostatnia, o ile chodzi o funkcjonarjusza IV st. sł. lub wyższego przedkłada zgłoszenie władzy resortowej III instancji.

W ten sposób postępowanie wstępne dla orzecznictwa z art. 4 ustawy z 18 marca 1932 r. należy do władz naczelnych i centralnych dla osób, wymienionych w par. 7 lit. a niniejszego zarządzenia, oraz do władz II instancji — dla wszystkich innych funkcjonarjuszów.

Władze, do których należy postępowanie wstępne, po otrzymaniu zgłoszeń winny porównać je z danemi, zawartemi w dokumentach, a gdyby się okazało, że zgłoszone okresy nie pokrywają się z temi danemi, albo też, że dowody, na które interesowana osoba powołuje się w zgłoszeniu, są niewystarczające, obowiązane są zawiadomić o tem interesowanego i wezwać go do usunięcia braków względnie udzielenia wyjaśnienia w terminie, który należy zakreślić odpowiednio do potrzeby i zachodzących okoliczności.

Termin wyznaczony na dodatkowe złożenie dokumentów, może być przedłużony, jeżeli interesowany jeszcze przed upływem tego terminu zawiadomi władzę o niemożności jego dotrzymania i wykaże następnie przy składaniu dowodów, że opóźnienie nastąpiło nie z jego winy.

Par. 9.

Wydanie orzeczeń.

Gdy czynności wstępne są ukończone i można już wydać orzeczenie, albo gdy termin wyznaczony na dodatkowe złożenie dokumentów upłynął, władza resortowa przesyła kompletne akta sprawy właściwej władzy skarbowej (par. 7 lit. a—e), to jest: władze naczelne i centralne — Ministerstwu Skarbu, a władze i urzędy II instancji — właściwej Izbie Skarbowej.

Władze skarbowe wydają z kolei orzeczenia, według wzoru następującego:

. . . . , , , , ,
(nazwa władzy skarbowej)
data . . . .

L. . . . .

Do
Pana . . . .
. . . .
w . . . .

Załatwiając podanie, wniesione w dniu . . . . do . . . . (nazwa władzy skarb.) na podstawie art. 4 ustawy z 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. poz. 239) orzeka, że zgłoszony przez Pan . . okres . . . służby, pełnionej w państwie zaborczem . . . . od dnia . . . . do dnia . . . . podlega zaliczeniu do wysługi emerytalnej na zasadzie postanowień art. 81 (84) ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z r. 1931 poz. 380); zgłoszon . . . natomiast przez Pan . . okres . . służby od dnia . . . . do dnia . . . . nie podlega . . . . zaliczeniu do wysługi emerytalnej na zasadzie powoła . . . artykuł . . . ustawy emerytalnej, ponieważ . . . .
(pouczenie o środku prawnym)

Podpis . . . .
(Odcisk pieczęci)

W orzeczeniach, wydawanych przez władze skarbowe II instancji, należy pouczyć, że od danego orzeczenia służy w myśl art. 82 i 83 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. poz. 341) odwołanie do Ministerstwa Skarbu w ciągu dni 14-stu od doręczenia orzeczenia za pośrednictwem władzy skarbowej, która wydała zaskarżone orzeczenie.

Orzeczenia, wydane przez Ministerstwo Skarbu, są natomiast ostateczne w administracyjnym toku instancyj i mogą być zaskarżone tylko do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Oryginały orzeczeń władzy skarbowej, określające prawa w myśl art. 4 ustawy z 18 marca 1932 r. przesyła władza skarbowa właściwej władzy resortowej celem doręczenia, zwraca otrzymane akta sprawy i dołącza odpis orzeczenia dla przechowania w aktach osobowych.

Dowód doręczenia oryginału orzeczenia należy przechować również w aktach osobowych.

Par. 10.

Odwołania.

Odwołania od orzeczeń władz skarbowych II instancji do Ministerstwa Skarbu powinny być wnoszone za pośrednictwem tej władzy, która zgodnie z par. 8 jest powołana do uskutecznienia czynności wstępnych. Władza ta dołącza do odwołania odpowiednie akta i przesyła je właściwej władzy skarbowej celem przedstawienia odwołania Ministerstwa Skarbu do rozstrzygnięcia.

Wniesienie jednak przez interesowaną osobę odwołania wprost do władzy skarbowej z pominięciem wskazanego wyżej trybu postępowania nie może pociągać za sobą dla tej osoby żadnych ujemnych skutków prawnych.

Par. 11.

Wypadki szczególne.

W przypadku, gdy po wniesieniu zgłoszenia, ale przed 1 stycznia 1934 r. stosunek służbowy z danym funkcjonarjuszem państwowym lub zawodowym wojskowym zostanie rozwiązany (n. p. przez jego śmierć), postępowanie wszczęte z mocy art. 4 ustawy z 18 marca 1932 r., umarza się, a jego prawa emerytalne z tytułu służby w państwie zaborczem rozpatruje się w normalnym toku postępowania emerytalnego.

W przypadku, gdy po wniesieniu zgłoszenia, ale przed doręczeniem orzeczenia, wydanego w I instancji z mocy art. 4 ustawy z 18-go marca 1932 r. stosunek służbowy z danym funkcjonarjuszem państwowym lub zawodowym wojskowym zostanie rozwiązany po 31 grudnia 1933 roku (np. przez jego śmierć) należy postępowanie, wszczęte z mocy artykułu 4 ustawy z 18 marca 1932 roku połączyć ze zwykłem postępowaniem emerytalnem; zgłoszone zaś przez niego prawa emerytalne z tytułu służby w państwie zaborczem rozpatrzeć łącznie z prawami z tytułu służby państwowej polskiej.

W przypadku, gdy stosunek służbowy z danym funkcjonarjuszem państwowym lub zawodowym wojskowym zostanie rozwiązany po doręczeniu mu orzeczenia, wydanego z mocy art. 4 ustawy z 18 marca 1932 r. postępowanie, przewidziane w tym artykule, nie ulega umorzeniu w razie wniesienia przez interesowanego odwołania lub skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, właściwe jednak władze skarbowe, wydając w związku z rozwiązaniem stosunku służbowego z daną osobą dekret emerytalny, oprą się przy orzekaniu o uprawnieniu interesowanego m. i. na orzeczeniu, wydanem ostatnio z mocy art. 4 ustawy z 18 marca 1932 r., nie biorąc pod uwagę okoliczności, czy od orzeczenia tego zostało wniesione odwołanie lub skarga. W przypadku zaś, gdy następnie władza odwoławcza lub Najwyższy Trybunał Administracyjny uwzględni odwołanie lub skargę, władza skarbowa, która wydała dekret emerytalny, wznowi postępowanie w trybie art. 95 lit. a i 96 pkt. 1 lub 2 rozporządzenia o postęp. administr. i wyda nowy dekret emerytalny z mocą wsteczną.

Za Ministra Skarbu
(—) **L. Kozłowski**
Podsekretarz Stanu.

55.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

Nr. I. WF-1368/33. Warszawa, dnia 25 kwietnia 1933.

Przeszkolenia lekarzy w zakresie ratownictwa i obrony przeciwgazowej.

Wobec konieczności posiadania przez jak największą liczbę lekarzy, szczególniej zaś lekarzy, zajmujących stanowiska publiczne, wystarczających wiadomości w zakresie ratownictwa przeciwgazowego Minister Opieki Społecznej okólnikiem Nr. 18/33 z dnia 6 kwietnia 1933 r. (Nr. Z. W/6/33) zarządził, by przy obsadzaniu stanowisk lekarskich państwowych, samorządowych i społecznych wymagano od kandydatów zaświadczeń z odbycia kursu przeciwgazowego jako niezbędnego warunku.

W związku z powyższem zechcą Kuratorja zażądać od lekarzy, pracujących na terenie szkolnictwa państwowego, samorządowego i prywatnego przedstawienia do dnia 1 maja 1934 roku **dowodu odbycia kursu obrony przeciwgazowej.** Kursy te, trwające zwykle około 10 dni urządza dla lekarzy w miastach wojewódzkich w pewnych odstępach czasu Polski Czerwony Krzyż w porozumieniu z wojewódzkiemi władzami sanitarnemi.

W sprawie terminów powyższych kursów zechce Kuratorjum porozumieć się z odpowiednim wojewódzkim wydziałem zdrowia publicznego i podawać je do wiadomości lekarzy szkolnych.

Minister
(—) **J. Jędrzejewicz.**

56.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I-111/25. Katowice, dnia 19 maja 1933 r.

W sprawie mieszkań podlegających ochronie lokatorów.

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego przypomina nauczycielstwu obowiązek bezzwłocznego zawiadomienia Urzędu Wojewódzkiego o każdorazowej zmianie mieszkań podlegających art. 27 ustawy o ochronie lokatorów (Dz. U. Śl. Nr. 29, poz. 54 ex 1926) i wskazuje na niedopuszczalność przeprowadzania zmian tych mieszkań na własną rękę.

W szczególności należy donieść o zamierzonem opróżnieniu mieszkania, jak również o rezygnacji z przydziału mieszkania celem umożliwienia należytej ewidencji przydzielonych nauczycielstwu lokali.

Za Wojewodę:
(—) **Jan Mangold,**
Kierownik Oddziału I Ogólnego,
p. o. okr. wizytatora szkół.

57.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

Nr. I. Pol-1729/33. Warszawa, dnia 11 maja 1933 r.

Wakacyjny kurs dla kandydatów na nauczycieli polskich zagranicą.

Podaję do wiadomości Kuratorjów, że Rada Organizacyjna Polaków z Zagranicy przy pomocy i bezpośrednim udziale Ministerstwa, urządza od 2-go do 30-go lipca br. na Pomorzu wakacyjny kurs dla kandydatów(ek) na nauczycieli polskich zagranicą.

Program kursu obejmuje następujące zagadnienia: a) ideologia i struktura środowisk polskich zagranicą; b) szkolnictwo polskie zagranicą; c) metody pracy oświatowo-społecznej zagranicą; d) sport i wychowanie fizyczne; e) teatr, chóry i t. p.

Od kandydatów (tek) na kurs wymaga się: a) dobrego stanu zdrowia i sprawności gimnastyczno-sportowej; b) pełnych kwalifikacyj nauczycielskich; c) przynajmniej 3-letniej praktyki w szkołach powszechnych: d) uzdolnień w zakresie pracy pozaszkolnej; e) zamiłowania do pracy społeczno-organizacyjnej; f) wieku od 22 do 38 lat.

Poza tem pożądana jest znajomość języka francuskiego lub niemieckiego, jak również wykazanie się dotychczasową pracą w organizacjach oświatowych i wychowawczo-ideowych (Zw. Harc. Pol.: Zw. Strzelecki i t. p.).

Opłata za kurs wynosi 10 zł., płatnych w dniu rozpoczęcia kursu; koszty wspólnego mieszkania wraz z utrzymaniem wyniosą od osoby około 75 zł. za cały czas pobytu na kursie.

Podania o przyjęcie na kurs, zaopatrzone opinją władzy przełożonej, wraz z życiorysem i zaświadczeniem o dotychczasowej pracy zawodowej i społecznej, winni nauczyciele kierować bezpośrednio pod adresem Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy (Warszawa, Al. Ujazdowskie 37 m. 7; telefon 8-75-79) do dnia 5 czerwca b. r.

Kandydaci, przyjęci na kurs, otrzymają do dnia 15. VI. r. b. osobne zawiadomienia wraz z niezbędnemi informacjami.

Podając powyższe do wiadomości Kuratorjów, oczekuję od nich spowodowania zgłoszenia się na kurs wybitnie wartościowych kandydatów:

Podsekretarz Stanu:
(—) **K. Pieracki.**

58.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I. 572/59. Katowice, dnia 9 maja 1933 r.

KOMUNIKAT

w sprawie Instytutu Administracyjno - Gospodarczego w Krakowie.

Celem uniknięcia udzielania licznych informacyj w sprawie bliższych warunków nauki na Instytucie Administracyjno-Gospodarczym w Krakowie podaje się do wiadomości bliższe dane, na które należy zwrócić uwagę młodzieży szkolnej, wywieszając na tablicy ogłoszeń w Zakładzie corocznie z końcem każdego roku szkolnego odpis niniejszego komunikatu.

Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie.

1. Organizacja i ustrój Instytutu. Instytut jest 2-letni i obejmuje specjalizację na poszczególnych czterech Wydziałach:

a) administracyjnym — z zakresu administracji państwowej i samorządowej,
b) kolejowym — z zakresu służby ruchowo-handlowej,
c) pocztowym — z zakresu służby pocztowej,
d) handlowym — z zakresu pracy w przedsiębiorstwach ogólno-handlowych, przemysłowych, bankowych, instytucjach ubezp. spółdz. ekspedycyjnych, a przedewszystkiem przygotowuje praktycznie wyszkolonych akwizytorów, komiwojażerów i przedstawicieli handlowych.

2. Warunki przyjęcia. Do Instytutu przyjmuje się młodzież męską i żeńską. Na pierwszy rok mają prawo wstępu:

1) absolwenci Trzechletnich Średnich Szkół Handlowych;
2) osoby, posiadające wykształcenie uznane za równoznaczne,
3) osoby, które ukończyły 6 klas gimnazjum lub 3 kursy seminarjów nauczycielskich i szkół przemysłowych.

Na drugi rok Instytutu mogą być przyjmowani absolwenci czteroletnich szkół handlowych, seminarjów nauczycielskich i gimnazjów wszelkich typów pod warunkiem złożenia egzaminów uzupełniających z tych przedmiotów, które są objęte programem nauki na pierwszym roku Instytutu, a które nie były objęte planem nauki poprzednich studjów.

3. Uprawnienia.

1) pierwszeństwo przy ubieganiu się o posady w odnośnych resortach administracji państwowej,
2) prawo do stanowisk urzędników II kategorji w państw. służbie cywilnej,
3) do odroczenia i skróconej służby wojskowej,
4) do korzystania z ulg taryfowych na kolejach,
5) do korzystania ze zwrotu opłat za dzieci funkcjonarjuszów państw. i wojska,
6) absolwenci Wydziału Handlowego mają na mocy art. 45 ust. 2 a ustawy o ustroju szkolnictwa z r. 1932 — uprawnienie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych stopnia niższego.

Wszelkich informacyj, dotyczących przyjęcia do Instytutu Administracyjno-Gospodarczego udziela Dyrekcja tegóż Instytutu, Kraków, ul. Kapucyńska 2, tel. Nr. 112—50.

Za Wojewodę:
(—) **Jan Mangold,**
Kierownik Oddziału I Ogólnego,
p. o. okr. wizytatora szkół.

59.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I-120/9. Katowice, dnia 17 maja 1933 r.

KOMUNIKAT

w sprawie wydawnictwa „Echa Leśne".

Nakładem Związku Zawodowego Leśników Rzeczypospolitej Polskiej wychodzi od 10 lat czasopismo miesięczne p. t. „Echa Leśne", pod redakcją Leona Chociłowskiego, mające na celu szerzenie idei propagandy lasu i leśnictwa polskiego.

Adres redakcji i administracji: Warszawa, ul. Żórawia Nr. 13.

Warunki prenumeraty: kwartalnie 4 zł, półrocznie 7,50 zł., rocznie 14 zł.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uznało powyższe czasopismo za dozwolone do bibljotek szkół wszelkich typów.

Za Wojewodę:
(—) **Jan Mangold,**
Kierownik Oddziału I Ogólnego,
p. o. okr. wizytatora szkół.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I-451. Katowice, dnia 17 maja 1933 r.

KOMUNIKAT

w sprawie nabywania map Wojskowego Instytutu Geograficznego.

W ślad komunikatu dotyczącego nabywania map Wojskowego Instytutu Geograficznego, na warunkach ulgowych, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 1 z 4 marca b. r. poz. 24 Urząd Wojewódzki zawiadamia, że szczegółowy cennik, oraz skorowidz map jest do przejrzenia w Wydziale Oświecenia Publicznego.

Za Wojewodę:
(—) **Jan Mangold,**
Kierownik Oddziału I Ogólnego,
p. o. okr. wizytatora szkół.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I. 558/33. Katowice, dnia 19 maja 1933 r.

KOMUNIKAT

w sprawie dwumiesięcznika „Kultura Pedagogiczna".

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego zwraca uwagę Dyrekcyj i nauczycielstwa seminarjów nauczycielskich oraz Kierownictw i nau-

czycielstwa publicznych i prywatnych szkół powszechnych na dwumiesięcznik p. t. „Kultura Pedagogiczna", redagowany przez prof. U. J. Dr. Z. Mysłakowskiego przy współudziale Komitetu redakcyjnego złożonego z prof. U. J. Dr. J. S. Bystronia, prof. U. W. Dr. B. Nawroczyńskiego i prof. U. J. Dr. S. Szumana.

„Kultura Pedagogiczna" jest czasopismem, poświęconem naukowym i filozoficznym zagadnieniom wychowania.

Treść I zeszytu jest następująca:

Artykuły:

Z. Mysłakowski: Kilka słów o kulturze,
Z. Mysłakowski: Czynniki nauczania a konstrukcja podręcznika,
J. Kruszewski: Na marginesie planu daltońskiego,
J. Kiken: Problem nieświadomości a wychowanie,
Recenzje: (S. Szuman, Z. Mysłakowski),
Odezwa do nauczycielstwa.

Warunki przedpłaty: rocznie zł. 15 — Pojedyńczy zeszyt zł. 3,50.

Redakcja i Administracja: Kraków, Straszewskiego 27.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

WYDAWNICTWA

Nakładem „Naszej Księgarni" w Warszawie ukazały się w ostatnim czasie następujące wydawnictwa, na które zwraca się uwagę:

1) Razwiłowska S. Indywidualizm w zespole. 1933 r. str. 100+znb in 8°. Co można zrobić dla dziecka bez rewolucji w szkole.

Opisana w książce niniejszej organizacja życia szkolnego, zasady i metody pracy są wynikiem doświadczenia z dziećmi pierwszych czterech lat nauczania w prywatnej szkole powszechnej M. Razwiłowskiego w Warszawie.

2) Kazuro Stanisław. 30 pieśni dziecięcych na jeden głos, str. 36 in 16°.

3) Kazuro Stanisław. 30 pieśni dziecięcych z fortepianem. Opus 49. str. 64 in 4°.

Nakładem Książnicy-Atlas we Lwowie ukazała się w ostatnim czasie w serji „Współpraca domu i szkoły w dziale wychowania młodzieży" wydawana staraniem Stowarzyszenia Dyrektorów Polskich Szkół Średnich Państwowych pod redakcją Dr. E. Łozińskiego następująca książka, na którą W. O. P. zwraca uwagę: **Mirski Józef, Współdziałanie młodzieży w pracy wychowawczej szkoły, wydanie II.**

Kazimierz Brończyk. „Król Stefan", dramat w 5 akt., Lwów 1933 r. Skład główny w księgarniach A. S. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa.

Autor o znanem już nazwisku. Poprzednie jego dramaty grane były w teatrach warszawskich, krakowskich i lwowskich. „Król Stefan" jest dramatem historycznym o zwięzłej logicznej budowie, dużej wartości literackiej i wielkich możliwościach inscenizacyjnych. Z ciekawego punktu widzenia patrzy autor na stosunek Króla Stefana Batorego do Samuela Zborowskiego. Batory jest niejako uosobieniem konieczności państwowych, racji stanu, Samuel zaś symbolem trudno dającej się okiełzać natury polskiej. Na tem tle konflikt i zagadnienie, które i po dzień dzisiejszy jest w Polsce aktualne.

„Król Stefan" jako dzieło o tendencjach wychowawczo-państwowych, powinno być poznane zarówno przez starszych jak i przez młodzież.

---

1) Nakładem Wydawnictwa Instytutu Dorosłych w Warszawie ukazało się w ostatnim czasie następujące wydawnictwo:

Z doświadczeń uniwersytetu powszechnego m. st. Warszawy. Praca zbiorowa pod redakcją Baranowskiej J. Str. VII + 254 + 2 nlb in 8°.

Wydział Oświecenia Publicznego zwraca na powyższe wydawnictwo szczególną uwagę pracownikom oświatowym.

2) Nakładem Książnicy-Atlas we Lwowie ukazały się w ostatnim czasie następujące dwie książki, na które zwraca się uwagę:

a) Bykowski, L. J. Dr. **Współdziałanie domu i szkoły w wykształceniu przyrodniczem młodzieży.** B-ka Współpracy Domu i Szkoły w Dziele Wychowania Młodzieży wydawana staraniem Stow. Dyrektorów Polskich Szkół Średnich Państwowych pod redakcją Dr. E. Łozińskiego, Nr. 12. Str. 26 in 8°.

b) Piaget Jan, Dr. **Jak sobie dziecko świat przedstawia.** Z oryginału francuskiego p. t.: „La représentation du monde chez l'enfant" przełożyła Ziembińska Marja. Bibljoteka Przekładów Dzieł Pedagogicznych tom 12 pod redakcją Ziembińskiego Zygmunta, Dr. Str. 424 in 8°.

60.

KONKURSY.

Rada Szkolna Powiatowa w **Cieszynie** rozpisuje

KONKURS

na stanowisko **kierownika** szkoły powszechnej 5-klasowej w **Koniakowie.**

Podania, zaopatrzone w dowód uzdolnienia do zastępczego udzielania nauki religji katolickiej, należy wnosić w drodze służbowej do Rady szkolnej miejscowej w Koniakowie do 4 tygodni od daty „Gazety Urzędowej", w której niniejszy konkurs się pojawi.

Zastępca Przewodniczącego:
Buzek, inspektor szkolny.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach ogłasza niniejszem **konkurs** na następujące stanowiska:

Kierownika 8-klasowej publicznej szkoły powszechnej żeńskiej Nr. XIX w **Królewskiej Hucie.**

Kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej IV w **Rybniku** (mieszkanie służbowe, ogród).

Podania należycie udokumentowane należy wnosić drogą służbową do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydział Oświecenia Publicznego — w Katowicach w terminie 4-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

Czcionkami i drukiem: **Drukarnia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.**